

Cuprins

I.	PLĂMÂN DE OTEL	9
II.	FOIȚĂ DE STANIOL.....	19
III.	PANTALONASI EMPIRE	53
IV.	LETALA MĂSELARIȚĂ	105
V.	STORCĂTOAREA	137
VI.	OCHI-DE-PISICĂ	183
VII.	„OUR LADY OF PERPETUAL HELP“	215
VIII.	O JUMĂTATE DE FAȚĂ	239
IX.	LEPRĂ.....	273
X.	DESEN DUPĂ NATURĂ	319
XI.	FEMEI CĂZÂND	377
XII.	O SINGURĂ ARIPĂ.....	441
XIII.	PICOSECUNDE.....	469
XIV.	TEORIA CÂMPULUI UNIFICAT	489
XV.	POD	505

Margaret Atwood, *Cat's Eye*

Copyright © 1988 by O.W. Toad Ltd.
All rights reserved

© 2014 by Editura POLIROM, pentru traducerea
în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezentă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © Joyart/Depositphotos.com

www.polirrom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

ATWOOD, MARGARET

Ochi-de-pisică / Margaret Atwood; trad. din lb. eng.
de Virgil Stanciu. – Iași: Polirrom, 2014

ISBN print: 978-973-46-4449-0

ISBN eBook: 978-973-46-4614-2

ISBN PDF: 978-973-46-4615-9

I. Stanciu, Virgil (trad.)

821.111(71)-31=135.1

Printed in ROMANIA

MARGARET
ATWOOD

Ochi-de-pisică

Traducere din limba engleză
și note de Virgil Stanciu

POLIROM
2014

Observ o bucată de hârtie cu o poză pe ea. O ridic. Știu a cui imagine este: a Maicii Domnului. Hârtia provine de la „Our Lady of Perpetual Help“, „Our Lady of Perpetual Hell“. Preacurata poartă o mantie lungă, albastră, de sub al cărei tiv nu i se văd picioarele, are pe cap o năframă albă și peste ea o cunună, iar în jurul capului o aureolă, cu raze de lumină ieșind din ea ca niște țepi. Zâmbește trist, cumva dezamăgită; întinde brațele ca într-un gest de bun venit, iar inima i se vede afară, pe piept, cu șapte săbii înfipte în ea. Inima e mare, roșie și curată, ca o perniță pentru ace din satin, sau ca o valentină. Dedesubtul icoanei scrie: Cele Șapte Tristeți.

Sfânta Fecioară apare uneori în publicațiile Școlii de Duminică, dar niciodată cu coroniță, niciodată cu inima ca o perniță de ace, niciodată singură. Întotdeauna e, mai mult sau mai puțin, în fundal. Nu se face prea mare zarvă în jurul ei decât la Crăciun, dar și atunci Pruncul Iisus e mai important. Când vorbesc despre catolici, cum se știe că o fac uneori la masa de duminică, doamna Smeath și Mătușa Mildred își arată de fiecare dată disprețul. Catolicii se roagă la statui, iar la cuminecare beau vin adevărat, în loc de suc de struguri. „Se închină Papei“, spun cei din familia Smeath, sau „O adoră pe Fecioara Maria“, ca și cum asta ar fi scandalos.

Privesc iconița mai de aproape. Știu, însă, că e periculos să-o păstrez, aşa că o arunc. A fost impulsul corect, pentru că acum cele trei s-au oprit și așteaptă să le ajung din urmă. Orice fac, în afară de mers și de statul în picioare, le atrage atenția.

- Ce chestie te-am văzut ridicând de pe jos? întreabă Cordelia.
- Un petic de hârtie.
- Ce fel de hârtie?
- O hârtie. Dintr-un ziar de la Școala de Duminică.

— De ce ai luat-o?

Cândva aş fi meditat la această întrebare, m-aş fi străduit să răspund corect. Acum spun:

— Nu ştiu.

E unicul răspuns oferit de mine, la orice întrebare, care nu e ridiculizat sau criticat.

— Ce-ai făcut cu ea?

— Am aruncat-o la loc.

— Nu mai culege lucruri de pe stradă, mă povătuieşte Cordelia. Sunt pline de microbi.

Mă decid să întreprind ceva periculos, un act de răzvrătire, poate chiar de blasfemie. Dacă tot nu mă mai pot ruga lui Dumnezeu, mă voi ruga de acum încolo Fecioarei Maria. Hotărârea mă face nervoasă, de parcă m-aş fi decis să fur. Inima îşi înțeţeşte ritmul, mâinile mi se răcesc. Simt că n-am să scap neprinsă.

Cred că e cazul să mă pun în genunchi. În biserică unde turla e în formă de ceapă nu îngrenunchem, dar catolicii se ştie că o fac. Îngenunchez lângă pat şi-mi împreunez mâinile, precum copiii din felicitările de Crăciun, numai că eu port o pijama flanelată cu dungi albastre, iar pe ei întotdeauna îi arată în cămăsuţe de noapte. Închid ochii şi mă străduiesc să mă gândesc la Maica Precista. Vreau să mă ajute, sau cel puţin să-mi dea un semn că mă aude, dar nu ştiu precis ce să-i spun. N-am învăţat cuvintele cu care i te adresezi.

Încerc să-mi imaginez cum ar arăta, bunăoară dacă aş întâlni-o pe stradă: ar fi îmbrăcată ca mama, sau ar purta mantia albastră şi cununa, iar dacă ar purta mantia albastră şi cununa, să-ar strânge o mulţime de gură-cască în jurul ei? Poate lumea ar crede-o doar o artistă dintr-un tablou vivant de Crăciun; dar nu şi dacă să-ar purta inima afară pe piept, străpunsă de săbii. Încerc să mă gândesc ce i-aş spune. Dar ea ştie deja; ştie cât sunt de nefericită.

Mă rog cu tot mai multă înversunare. Rugăciunile îmi sunt mute, sfidătoare, cu ochii uscați, disperate, deznădăjduite. Nu se întâmplă nimic. Îmi frec ochii cu pumnii până mă dor. O clipă mi se năzare că văd un chip, apoi o improscătură albastră, dar acum tot ce văd e inima. Iată-o, mare, de un roșu aprins, rotundă, înconjurate de un fel de lumină neagră, de o beznă ca o catifea luminoasă. Din centru răsare un punct auriu, care dispără. E inima, fără dubiu. Arată ca poșetuța mea roșie de plastic.

35

E mijloc de martie. În ferestrele școlii încep să înflorească lalelele pascale. Pe sol mai este zăpadă, un filigran murdar, dar iarna și-a pierdut duritatea și strălucirea. Cerul se îngroasă, se lasă mai jos.

Mergem spre casă sub cerul jos și gros, cenușiu și chiftit de umezeală. Din el pică fulgi moi și umezi, acumulându-se pe crengi și acoperișuri și căzând din când în când, cu un pleoscăit de vată udă. Nu bate vântul și orice zgomot este estompat de zăpadă.

Nu e frig. Dezleg șnururile căciuliței mele albastre tricotate și-i las clapele libere să-mi mânăgâie tâmpalele. Cordelia își scoate mănușile de lână și ia în căusul palmelor zăpadă cu care face bulgări și-i aruncă la întâmplare, în copaci și în stâlpii de telegraf. E una din zilele când e prietenioasă; își vâră brațul sub al meu; celălalt braț îi e înlanțuit de al lui Grace și mărsăluim toate pe stradă cântând *Nu ne oprim pentru nimeni*. Și eu cânt asta. Împreună, săltăm și plutim.

Îmi revine o parte din euforia pe care o simteam odinioară când ningea; vreau să deschid gura mare și să las fulgii să pătrundă în ea. Îmi

permit să râd, ca și celealte, de probă. Râsul meu e o performanță, o încercare de a înhăța firescul.

Cordelia se lasă să cadă pe spate pe peluza albă din fața unei case, își întinde brațele în lături, pe zăpadă, le ridică deasupra creștetului și le coboară din nou lângă șolduri, alcătuind un înger de zăpadă. Fulgii îi cad pe față, în gura care râde, topindu-se, atârnându-i în sprâncene. Clipește, ca să nu-i intre zăpada în ochi. Pentru o clipă arată ca o persoană necunoscută, o străină, radiind de posibilități benefice, nebănuite. Sau ca victimă unui accident de circulație, proiectată în zăpadă.

Deschide ochii și ridică mâinile ude și înroșite, iar noi o tragem în sus, fără să stricăm imaginea desenată de trupul ei. Îngerul din zăpadă are aripi pufoase și capul micuț ca o gămălie. Acolo unde s-au oprit mâinile Cordeliei, lângă șolduri, se văd urmele degetelor, ca niște gheare mici.

Am uitat de timp și se înserează. O luăm la fugă pe strada care duce la podețul pentru pietoni. Chiar și Grace fuge, stângaci, strigând „Așteptați-mă!“. E și ea o dată cea lăsată în urmă.

Cordelia ajunge prima pe colină și pornește în jos, în goană. Încearcă să se dea pe gheață, dar zăpada e prea moale, nu destul de înghețată, amestecată cu tăciuni și cu pietriș. Cordelia cade și se dă de-a rostogolul. Credem că a făcut-o dinadins, cum a procedat și cu îngerul de zăpadă. Ne năpustim în fugă la ea, excitate, cu respirația tăiată, râzând, exact când încearcă să se ridice.

Ne oprim din râs, văzând că n-a căzut fiindcă aşa a vrut, ci a fost un accident. Cordeliei îi place ca tot ce face să facă fiindcă aşa vrea ea.

— Te-ai lovit? o întreabă Carol.

Îi tremură vocea, e însăspăimântată, își dă deja seama că e ceva grav. Cordelia nu răspunde. Are din nou o mină serioasă, ochii îndurerăți.

Grace se mișcă în aşa fel încât să fie lângă Cordelia, puțin în spatele ei. Din poziția aceea îmi adresează zâmbetul ei cu buzele strânse.

— Ai râs? mă întreabă Cordelia.

— Nu, îi răspund, crezând că mă întreabă dacă am râs când a căzut.

— A râs, spune, neutru, Grace.

Carol se trage spre marginea potecii, departe de mine.

— Îți mai acord o șansă, zice Cordelia. Ai râs?

— Da, răspund. Dar ...

— Zi da sau nu, insistă Cordelia.

Eu tac. Cordelia îi aruncă o căutătură lui Grace, ca și cum i-ar cere aprobarea. Grace oftează exagerat, un suspin de adult:

— Iarăși minte. Ce să ne facem cu tine?

Se pare că am zăbovit acolo multă vreme. S-a făcut mai frig. Cordelia întinde mâna și-mi trage căciulița tricotată de pe cap. Parcurge restul distanței de pe colină până pe podeț și ezită o clipă. După care mai face câțiva pași până la balustradă și-mi aruncă în râpă căciulița. Apoi ovalul alb al feței sale se întoarce către mine.

— Vino-ncoace, ordonă ea.

Cobor până în locul unde se află Cordelia, lângă parapet, iar sub tălpile mele zăpada nu scârțâie, ci e moale ca un strat de vată. Face un zgromot ca și cum, în capul meu, s-ar plomba o carie dintr-un dintă. De obicei mi-e frică să mă apropii atât de tare de balustradă, dar de data astă nu mă tem. Nu am nici un sentiment atât de pozitiv ca frica.

— Uite-ți cretina de căciuliță, zice Cordelia și, într-adevăr, acolo e, jos, departe, încă albastă pe fondul zăpezii albe, chiar și în lumina descrescândă. Ce-ar fi să cobori după ea?

Mă uit la ea. Vrea să mă duc acolo jos, unde se atin bărbății răi, unde ni s-a interzis să mergem. Îmi vine ideea că aş putea să nu mă duc. Ce va face Cordelia atunci?

Îmi dau seama că și Cordelia se gândește la asta. Poate că a mers prea departe, că s-a lovit, până la urmă, de un miez de rezistență din sufletul meu. Dacă refuz să execut ordinul de acum, cine știe până unde va merge atitudinea mea sfidătoare? Celealte două fete au coborât de pe colină și ne privesc dintr-un loc sigur din centrul podului.

— Hai, du-te, insistă Cordelia, cu un ton mai blajin, ca și cum mi-ar da ghes, nu mi-ar porunci. După aceea, ești iertată.

Dar eu nu vreau să cobor în râpă. E interzis și periculos. De asemenea, s-a întunecat și poate că povârnișul e alunecos; s-ar putea să nu-mi fie ușor să urc înapoi. Dar căciulița mea e acolo. Dacă mă prezint acasă fără ea, va trebui să explic, să spun ce s-a întâmplat. Dar dacă refuz să merg, ce va face Cordelia? Poate se va enerva, poate că nu va mai vorbi cu mine niciodată. Poate mă va îmbrânci, să cad de pe pod. N-a mers niciodată atât de departe, nu m-a lovit, nu m-a pișcat, dar acum că mi-a aruncat căciulița nu se știe de ce e capabilă.

Merg până la capătul podului.

— După ce-o iezi, numără până la o sută, spune Cordelia. Înainte de a porni înapoi.

Nu mai pare supărată, vorbește ca cineva care dă instrucțiuni despre un joc nou.

Pornesc în jos pe panta abruptă, ținându-mă de ramuri și de trunchiurile copacilor. Cărăruia nu e nici măcar o potecă adevărată, doar o dără bătătorită de indivizii care coboară pe aici, băieți, bărbați. Fete, nu.

Ajunsă printre copaci desfrunziți de jos, mă uit în sus. Parapeții podului se profilează pe cer. Văd contururile negre ale celor trei capete ce mă urmăresc.

Căciulița mea albastră e mai departe, pe gheața de pe firul pârâului. O privesc lung, stând în zăpadă. Cordelia are dreptate: este o pălărie